

Токар Маріан Юрійович,
к.і.н., доц., докторант кафедри державного управління,
Львівський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Львів
ORCID 0000-0001-8426-4481

УДК 352/354: 329.1+061.2 (477)

doi:10.34213/tp.19.02.07

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Проаналізовано сучасний стан державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні з акцентом на увазі до таких його інституцій, як громадські організації. Зроблено спробу конкретизувати умови, за яких значно зростає роль громадських організацій у суспільно-державних відносинах та в змісті реалізованої реформи децентралізації системи управління. Наголошено також на усвідомленні громадянами України сутності публічного управління, яке передбачає активну демократизацію та відкритість усіх учасників управлінського процесу, зокрема і залучення до обговорення й прийняття суспільно значущих рішень громадським сектором. Запропоновано авторські орієнтири напрямів оптимізації державної політики сприяння розвитку громадських організацій в Україні, їхнього законодавчого вдосконалення тощо.

Ключові слова: державна політика, напрями оптимізації, громадянське суспільство, громадські організації.

Постановка проблеми. Пошук напрямів оптимізації державної політики сприяння розвитку громадських організацій в Україні зумовлений динамікою демократичних процесів у державі та актуальними запитам громадянського суспільства, розвиток якого є невід'ємним складником ефективної усвідомленої взаємодії державних органів влади й суспільних інституцій. Попри законодавчу увагу та громадянську ініціативу до питань еволюції громадянського суспільства, його поступ має чимало перепон, пов'язаних передусім із частковою недовірою органів державної влади, органів місцевого самоврядування до інституцій громадянського суспільства і, зокрема, до громадських організацій, їхніх лідерів та активістів, що значною мірою гальмує державотворчий процес національної єдності й громадянської консолідації в Україні. Аби запобігти подальшому відчуженню ключових гравців суспільно-державного ареалу, на нашу думку, варто конкретизувати орієнтири їхньої співпраці, більш чітко визначити основні напрями оптимізації зваженої державної політики сприяння розвитку громадських організацій у різних сферах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема державної політики та її оптимізації є однією з ключових у державному управлінні та практично не сходить з порядку денного як науковців, так і практиків – держслужбовців, політиків, громадських активістів. Її актуальність визначається поглибленою увагою, про що свідчить значна джерельна база. Ми ж, у цьому дослідженні, використовуємо ті праці, що підпадають під логіку викладу нашого матеріалу. Зокрема, нашу увагу привернули авторські доробки М. Пірен [8] і В. Тертичка [14], які визначали концепт політики як такої і державної зокрема. У статті В. Андріяш довідуємося про концептуальні аспекти визначення поняття і сутності державної політики [1], а матеріал Є. Шахненко дає уявлення про теоретико-методологічну насиченість державної політики та роль інституцій громадянського суспільства в її формуванні [15].

© Токар М. Ю., 2019

Безпосередньо проблемам розвитку сучасного громадянського суспільства в Україні присвятили статті М. Канавець [2], а також О. Корнієвський [3], у яких автори визначають декілька актуальних завдань сприяння представникам громадського сектора. Під час підготовки цього матеріалу автор поспілкувався й офіційними документами [4; 7; 9–14].

Метою цієї статті є спроба зорієнтування основних напрямів оптимізації державної політики сприяння розвитку неурядових громадських організацій в Україні крізь призму сучасних суспільно-політичних обставин. Важливим вбачаємо незмінність курсу демократизації, використання позитивного досвіду підтримки інституцій громадянського суспільства та застосування найкращих прикладів у практиці реалізації державної політики в змісті здійснюваної реформи децентралізації.

Виклад основного матеріалу. Сучасні динамічні демократичні перетворення в світі змушують констатувати неабияке посилення впливу громадянського суспільства на суспільно-політичні процеси. Вони є відчутними і в Україні, оскільки потяг громадян до взаємовідповідальної процедури державотворення стає дедалі актуальнішим, а здійснювані державою реформи все частіше стають своєчасною реакцією на запити суспільства. А отже, їхній замовник – громадянське суспільство – більш вимогливо ставиться до тонкощів їхньої реалізації та вибудови стабільної, соціально справедливої і взаємовідповідальної державної політики. Розглядаючи цей концепт у загальному розумінні, зустрічаємо різноманітні підходи до його варіативного обґрунтування. Це пов'язано з багатоаспектністю та різнобарвністю сфер державного будівництва й суспільних запитів. Однак змістовне його наповнення загалом зводиться до спільного знаменника, що розкриває сукупність як типових, так і специфічних кроків держави, спрямованих на задоволення інтересів її громадян, про що розлого йдеться у праці В. Андріяш [1]. Більш влучно говорить про важливість державної політики М. Пірен, котра визначає її як таку, що “все більшою мірою враховує європейський контекст управлінської культури” й дедалі реформує систему державного управління на основі стандартів країн ЄС [8, с. 16]. Різноманітність підходів до визначення державної політики знаходимо і в інших чисельних дослідженнях, поглядах теоретиків і практиків [6, с. 41–42]. Важливим тут є, на нашу думку, чітке розмежування сутнісного розуміння державної політики при різних політичних режимах, що має прямий вплив на ефект її реалізації та сприйняття громадянами. Адже природа державної політики в демократичному суспільстві спрямовує не стільки до контролю чи впливу на суб'єкти взаємин, скільки до сприяння, підтримки й розвитку інтересів соціуму та його інституцій. Відповідно, державна політика недемократичних режимів має на меті забезпечення передусім інтересів держави, панівних груп, а не суспільного загалу, що кардинально змінює диспозицію консенсусної взаємодії влади і суспільства. В Україні ж зміна влади не повинна кардинально впливати на динаміку здійснення реформ, особливо тих, що знаходяться на фінальній стадії. Це стосується, зокрема, децентралізації, де роль громадських організацій може стати показовою в змісті виконання новітніх завдань публічного управління та визначити їхнє нове практичне місце в комунікації влади і територіальних громад.

У сучасних умовах розвитку демократії, ускладнення процесів взаємодії всіх її учасників, подрібнення конкретних управлінських та функціональних процесів буденність державотворення скеровує до необхідності розуміння

взаємозалежності державних органів влади та інших інституцій суспільства й органів державної влади, що покликані більш зацікавлено, кваліфіковано й відповідально сприяти владженню численних аспектів багатогранної діяльності людини і презентувати відповідні суспільні запити громадян перед державою. Сьогодні, попри наявні ресурси, демократична держава не спроможна самостійно впорядковувати ті чи інші стратегії чи програми в напрямі розвитку різних сфер людської життєдіяльності без посиленої уваги з боку зацікавлених кіл суспільства, оскільки останні й виступають основними замовниками відповідних послуг. У цій ситуації держава має можливість підтримати запити громадянського суспільства й завдяки своїм інструментам та механізмам сприяти їхній реалізації.

У даному контексті вважаємо, що факт публічності та загальності змісту державної політики є самовираженням спроможності самої держави взаємодіяти з суспільством, адекватно реагувати на його запити, зосереджуючи увагу понад усе на інтересах громадян. Тож, державну політику в різногалузевих напрямках, по суті, повинно бути спрямовано на сприяння їхньому розвитку, що концептуально забезпечує гарантований взаємний комунікативний формат відносин між державою і суспільством. Разом із тим державу наділено важливими важелями політики, що дозволяє їй реалізовувати намічені плани в рамках певного нормативно-правового поля, здійснювати її супровід у відповідних політичних та соціально-економічних межах.

З огляду на те, що державна політика проходить щонайменше декілька процедурних етапів, її зміст завжди має мати властивість до динамічного вдосконалення. Еластичність державної політики є вимогою часу, а сучасна демократія – інструментом реалізації замовлень громадян, з одного боку, і захисником їхніх інтересів – з іншого. Саме тому вважаємо сучасний інструментарій державної політики головним індикатором бажання й можливостей держави відповідати критеріям культури громадянського суспільства.

Сьогодні в Україні наявна низка внутрішніх і зовнішніх проблем, що впливають на побудову ефективної державної політики розвитку громадянського суспільства, яка б сприяла підтримці громадських організацій. Зокрема, відчутними залишаються неоднозначність підходів до місця й ролі громадських організацій у контексті визначення сутності та ефективності реалізації державної політики в різних суспільних сферах (соціально-економічній, екологічній, громадсько-політичній та ін.). Відповідно існує незгодженість дій різних учасників не тільки процесу формування, а й реалізації державної політики. Тому визріває необхідність удосконалення інструментарію та механізму розроблення державної політики, де б формувалося середовище взаємної довіри, існували комунікативні майданчики з переважно координаційними, а не підконтрольними функціями. Варто вибудувати публічне середовище з широким залученням до управління громадян, а громадські організації можуть посісти місце посередників-комунікаторів між ключовими гравцями держави і громадянського суспільства.

Слід зазначити, що державну політику сприяння розвитку громадських організацій у правовому полі останнім часом ґрунтовно підсилюють різноманітні офіційні програмні ініціативи. Незважаючи на те, що Указ Президента України № 212/2012 “Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її

реалізації” [13] та Указ Президента України № 32/2012 “Питання сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні” [11] повною мірою не було реалізовано, його положення дали можливість після Революції Гідності конкретизувати й пришвидшити орієнтацію суспільства і держави на публічне усвідомлення важливих демократичних цінностей. Зокрема, “Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки”, затверджена Указом Президента України № 68/2016 від 26 лютого 2016 р., уже передбачила широкий спектр зацікавленості держави в еволюції громадянського суспільства [4]. За оцінкою експертів Національного інституту стратегічних досліджень, в останні роки відбулися суттєві зрушення в її реалізації, особливо в питанні законодавчого закріплення можливостей організацій громадянського суспільства співпрацювати з органами державної влади, їхнього залучення до спільних проєктів тощо [14, с. 25–31]. Вважаємо ключовою позицією успішної реалізації подібних стратегій усвідомлення того, що демократичний шлях розвитку держави криється у формуванні стратегічних відносин держави і громадянського суспільства виключно на партнерських засадах. Щоправда, залишається відчутним регіональний дисбаланс реалізації подібних загальнонаціональних програм. Разом із тим повністю погоджуємося з висновком дослідників, що цим документом “визнано посилення впливу громадянського суспільства в державі і зафіксовано його сприйняття як партнера у діалозі з владою, зокрема й в контексті удосконалення взаємодії з інституціями публічного управління” [5, с. 99]. Така позиція цілком вписується в наше розуміння ефективного сприяння розвитку громадських організацій в Україні й актуалізує розроблення цілеспрямованої відповідної державної політики в напрямі стимулювання їхньої діяльності.

Вважаємо, аби державна політика сприяння розвитку громадських організацій мала конкретно-прикладний характер, необхідно виділити їхню суб’єктність з-поміж інших організацій громадянського суспільства (спілки, об’єднання, фонди, інші органи самоорганізації громадян). На користь такої думки схиляють, на наш погляд, два ключових фактори – кількісний і якісний. Перший із них підтверджується динамікою кількісного зростання в Україні громадських організацій, що зафіксувало станом на 1 січня 2018 р. 80 тис. 461 відповідну одиницю [2, с. 155]. Необхідно зазначити, що даний кількісний показник є доволі високим і змушує замислитися над якісним боком питання. У такому розумінні можемо зафіксувати позитивні маркери, оскільки останнім часом зросла як активність громадян та їхніх організацій у напрямі надання різноманітних (переважно соціального спрямування) послуг, так і бажання владних інститутів сприяти розвитку громадянської самоорганізації суспільства. Варто констатувати, що на найвищому державному рівні з боку як Президента, Верховної Ради України, так і Кабінету Міністрів України відчутною є пошквалена увага до публічності, відкритості дій та намірів співпрацювати з інституціями громадянського суспільства [7; 9–10; 12].

Разом із тим негативним явищем залишається розмитість функціональних суджень щодо громадських організацій на нижчому (регіональному, місцевому) управлінському рівні. За нашими особистими спостереженнями це безпідставно занижує оцінку їхньої ролі в розвитку суспільства і держави,

а також завдає шкоди самооцінці самими представниками громадянського суспільства, їхній ініціативності, активності тощо. Тож, органи місцевої влади часто використовують недооцінку спроможності громадських організацій, ігноруючи їхні запити та ініціативи щодо вирішення численних проблем місцевого та регіонального значення. Подекуди має місце і зневажлива форма комунікації, коли представники влади внаслідок стереотипної недовіри вказують на безперспективність співпраці з громадськими організаціями, принципово замикаючи на собі навіть ті питання, які могли б за певних умов бути у віданні й такої інституції громадянського суспільства, як громадська організація.

Натомість було б доцільним розглянути питання виокремлення проблем розвитку громадських організацій з-поміж проблем системи громадянського суспільства (але нерозривно) й надання їм особливих функціональних можливостей у змісті публічного управління, демократизації суспільно-державних відносин, децентралізації тощо. Це б сприяло оптимізації державної політики сприяння розвитку громадських організацій в Україні на всіх рівнях, стимулювало багаторівневе публічне управління.

Зокрема, на законодавчому рівні визріває потреба ухвалення спеціального закону, який конкретизує суб'єктність громадської організації, її функціональну спрямованість, підсилює стимулювання з боку влади в контексті досягнення синергетичних цілей державотворення. На управлінському рівні громадські організації на практиці реалізують сутнісне наповнення публічного управління, що усвідомлено скеровує громадян до позитивного ефекту децентралізації владних відносин. А на територіальному рівні – від загальнонаціонального до регіонального та місцевого – вони здійснюють інформаційно-просвітницькі, соціально-інтеграційні та посередницькі функції, консолідуючи українське суспільство, сприяють розв'язанню значної кількості проблем регіонального та місцевого значення. Сьогодні настає час особливої довіри до таких інституцій громадянського суспільства, як громадські організації, суспільний потенціал яких залишається недостатньо вивченим, особливо у процесі творення й функціонування об'єднаних територіальних громад, участі в діяльності громадських рад при органах державної влади тощо.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Виходячи зі статистичних даних, динамічне зростання кількості громадських організацій (починаючи з 2016 р.) вказує на необхідність кардинального перегляду органами державної влади та органами місцевого самоврядування свого ставлення до цього типу інституцій громадянського суспільства й налагодження партнерських відносин із громадськими організаціями, закріпивши відповідним чином їхню статусну функціональність. Одночасно це змушує до актуалізації питання оптимізації державної політики сприяння розвитку громадських організацій, що, на наш погляд, здійснюватиметься за умов використання таких складників: сприятливі умови демократичного середовища, удосконалена нормативно-правова база, стратегічне планування інституціональної потреби, стимулювання публічності громадського сектора, дієвість практичних майданчиків взаємодії та комунікації. Сучасний стан розвитку держави вимагає в цьому напрямі системності, завершеності та відповідальності всіх зацікавлених у прогресі суб'єктів держави і суспільства.

Список використаних джерел

1. Андріяш В. І. Державна політика: концептуальні аспекти визначення. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2013. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2013_9_6 (дата звернення : 22.04.2019).
2. Канавець М. Сучасний стан і перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні та взаємодії органів державної влади з громадськістю. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 2 (55), ч. 1. С. 153–168.
3. Корнієвський О. А. Громадянське суспільство сучасної України: проблемні аспекти розвитку. *Наукові праці МАУП*. 2017. Вип. 52 (1). С. 56–63.
4. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки : Указ Президента України № 68/2016 від 26 лют. 2016 р. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/682016-19805> (дата звернення : 22.04.2019).
5. Павлюк Н. Удосконалення організаційно-правового механізму взаємодії інституцій публічного управління та організацій громадянського суспільства. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 1 (50), ч. 1. С. 95–102. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_50/fail/13.pdf (дата звернення : 22.04.2019).
6. Петренко І. І. Основні види аналізу державної політики. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія*. 2014. Вип. 4. С. 40–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_FP_2014_4_12 (дата звернення : 02.05.2019).
7. Питання Координаційної ради сприяння розвитку громадянського суспільства : Указ Президента України № 487/2016 від 4 листоп. 2016 р. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/4872016-20692> (дата звернення : 23.04.2019).
8. Пірен М. І. Нові підходи до державного управління в Україні на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду. *Вісник НАДУ при Президентові України*. 2016. № 2. С. 13–20.
9. Про громадські об'єднання : Закон України станом на 22 черв. 2018 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17> (дата звернення : 01.05.2019).
10. Про затвердження Плану заходів на 2016 рік з реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України №802-р від 2 листоп. 2016 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/802-2016-%D1%80> (дата звернення : 26.04.2019).
11. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні : Указ Президента України від 24 берез. 2012 р. № 212/2012. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/682016-19805> (дата звернення : 26.04.2019).
12. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні : Указ Президента України № 68/2016 від 26 лют. 2016 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/68/2016> (дата звернення : 30.04.2019).
13. Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації : Указ Президента України; Стратегія, План, Заходи від 24 берез. 2012 р. № 212/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/212/2012> (дата звернення : 30.04.2019).
14. Розвиток громадянського суспільства України в умовах внутрішніх і зовнішніх викликів : аналіт. доп. (на виконання Указу Президента України від 26 лют. 2016 р. № 68/2016 “Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні”) / В. М. Яблонський, О. М. Балакірева, Т. В. Бельська та ін. ; за ред. О. А. Корнієвського. Київ : НІСД, 2016. 72 с. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/17-civik-2018/rubrik_spryiannia/analit_zvit_2016.pdf (дата звернення : 22.04.2019).
15. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. Київ : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2002. 750 с.
16. Шахненко Є. Д. Теоретико-методологічна змістовність державної політики та роль інститутів громадянського суспільства в її формуванні. *Державне будівництво*. № 2. 2008. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2008-2/doc/1/16.pdf> (дата звернення : 17.04.2019).

References

1. Andriiash, V.I. (2013). Derzhavna polityka: kochseptualni aspekty vyznachennia. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2013_9_6 [in Ukrainian].

2. Kanavets, M. (2018). Suchasnyj stan i perspektyvy rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini ta vzaiemodii orhaniv derzhavnoi vlady z hromadskistiu. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia, issue 2 (55)*. 153–168 [in Ukrainian].
3. Kornievskij, O.A. (2017). Hromadianske suspilstvo suchasnoi Ukrainy: problemni aspekty rozvytku. *Naukovi pratsi MAUP, issue 52 (1)*. 56–63 [in Ukrainian].
4. Natsionalna stratehia spryannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini na 2016 – 2020 roky: Ukaz Prezydenta Ukrainy No. 68/2016 vid 26.02.2016 r. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/682016-19805> [in Ukrainian].
5. Pavliuk, N. (2017). Udoshkonalennia orhanizatsijno-pravovoho mekhanizmu vzaiemodii instytutsij publicnogo upravlinnia ta orhanizatsij hromadianskoho suspilstva. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia, issue 1 (50)*. 95–102. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnytstvo_1/edu_50/fail/13.pdf [in Ukrainian].
6. Petrenko, I.I. (2014). Osnovni vydy analizu derzhavnoi polityky. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Filosofia. Politologia, issue 4*. 40–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_FP_2014_4_12 [in Ukrainian].
7. Pytannia Koordynatsijnoi rady spryannia hromadianskoho suspilstva: Ukaz Prezydenta Ukrainy No. 487/2016 vid 04.11.2016 r. (2016). URL: <http://www.president.gov.ua/documents/4872016-20692> [in Ukrainian].
8. Piren, M.I. (2016). Novi pidkhody do derzhavnoho upravlinnia v Ukraini na osnovi vitchyznianoho ta zarubizhnoho dosvidu. *Visnyk NADU pry Prezydentovi Ukrainy, issue 2*. 13–20 [in Ukrainian].
9. Pro hromadski obiednannia: Zakon Ukrainy stanom na 22.06.2018 r. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17> [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia Planu zakhodiv na 2016 rik z realizatsii Natsionalnoi stratehii spryannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini na 2016–2020 roky: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 802-p vid 02.11.2016 r. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/802-2016-%D1%80> [in Ukrainian].
11. Pro spryannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24.03.2012 r. No. 212/2012. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/682016-19805> [in Ukrainian].
12. Pro spryannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini: Ukaz Prezydenta Ukrainy 68/2016 vid 26.02.2016 r. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/68/2016> [in Ukrainian].
13. Pro Stratehiiu derzhavnoi polityky spryannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini ta pershocherhovi zakhody shodo ii realizatsii: Ukaz Prezydenta Ukrainy; Stratehia, Plan, Zakhody vid 24.03.2012 No. 212/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/212/2012> [in Ukrainian].
14. Rozvytok hromadianskoho suspilstva Ukrainy v umovakh vnutrishnikh i zovnishnikh vyklykiv: analitychna dopovid (na vykonannia Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 26.02.2016 roku No. 68/2016 “Pro spryannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini”) [Natsionalny instytut stratehichnykh doslidzhen]. O.A. Kornievskij [Ed.]. Kyiv. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/17-civik-2018/rubrik_spryannia/analit_zvit_2016.pdf [in Ukrainian].
15. Tertychka, V.V. (2002). Derzhavna polityka: analiz ta zdijnsennia v Ukraini. Kyiv: Vyd-vo Solomii Pavlychko “Osnovy” [in Ukrainian].
16. Shakhnenko, Ye.D. (2008). Teoretyko-metodolohichna zmistovnist derzhavnoi polityky ta rol instytutiv hromadianskoho suspilstva v ii formuvanni. *Derzhavne budivnytstvo, issue 2*. 2008. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2008-2/doc/1/16.pdf> [in Ukrainian].

Tokar M. Yu., PhD in History, Associate Professor, Doctoral Student of Public Administration Department, LRIPA NAPA, Lviv
ORCID 0000-0001-8426-4481

OPTIMIZATION AREAS OF THE STATE POLICY PROMOTING THE DEVELOPMENT OF CIVIC ORGANIZATIONS IN UKRAINE

The current state of the state policy promoting the development of civil society in Ukraine with the emphasis on civil society organizations has been analyzed. An attempt has been made to specify the conditions under which the role of public organizations in public-state relations within the context

of the implemented decentralized governance reform increases. The awareness of the citizens of Ukraine concerning the essence of public administration, envisaging active democratization and openness of all participants in the management process, including the involvement of public sector in the discussion and adoption of socially significant decisions has been emphasized.

The author's guidelines for optimizing the state policy, promoting the development of civic organizations in Ukraine, their legislative improvement, etc. have been suggested. The search of directions of optimization of the state policy, promoting the development of civic organizations in Ukraine has been shown. This is preconditioned by the dynamics of democratic processes in the state and the actual requests of civil society, the development of which is an integral part of effective and conscious interaction between state and public institutions. Despite legislative attention and civic initiative concerning the issues of the evolution of civil society, its progress has a number of obstacles, first of all, because of the distrust of state authorities, local self-government bodies towards civil society institutions and, in particular, to civic organizations, their leaders and activists, which greatly impedes the process of national unity and civil consolidation in Ukraine.

In author's opinion, to prevent further alienation of key figures in the public-state area, it is necessary to specify the guidelines for their cooperation, to define more clearly the main directions of optimization of the balanced state policy, promoting the development of civic organizations in various spheres and landmarks.

The author makes attempts to determine the main directions of optimization of the state policy, promoting the development of non-governmental organizations in Ukraine through the prism of modern socio-political circumstances. It is important to use the positive experience of supporting civil society institutions in democratic states and to use best practices in the implementation of state policy in the context of the ongoing decentralization reform.

Key words: state policy, optimization, civil society, civic organizations.

Надійшла до редакції 06.05.2019 р.